

GO'SHT-SUT ISHLAB CHIQUARISH RENTABELLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI

Jasur Abdullayev

tayanch doktorant, Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti, O'zbekiston
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14292404>

Abstract. This study explores ways to increase the economic efficiency of meat and dairy production in the agricultural sector. The current situation in the production of meat and dairy products is analyzed, and the existing problems, their economic impact, and issues in technological and organizational systems are discussed.

Key words: agriculture, meat production, dairy products, economic efficiency, innovative technologies, state policy.

Аннотация. В данном исследовании рассматриваются пути повышения экономической эффективности производства мяса и молочных продуктов в сельском хозяйстве. Анализируется текущее состояние производства мяса и молочных продуктов, выявляются существующие проблемы, их экономическое воздействие, а также вопросы технологических и организационных систем.

Ключевые слова: сельское хозяйство, производство мяса, молочные продукты, экономическая эффективность, инновационные технологии, государственная политика.

Annotatsiya. Mazkur tadqiqotda qishloq xo'jaligida go'sht va sut mahsulotlarini ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari o'rganilgan. Tadqiqotda qishloq xo'jaligi sektori uchun muhim bo'lgan go'sht va sut mahsulotlari ishlab chiqarishning joriy holati tahlil qilinib, ushbu sohada mavjud bo'lgan muammolar, ularning iqtisodiy ta'siri hamda texnologik va tashkilot tizimidagi muammolar ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligi, go'sht ishlab chiqarish, sut mahsulotlari, iqtisodiy samaradorlik, innovatsion texnologiyalar, davlat siyosati.

Qishloq xo'jaligi mamlakat iqtisodiyotining tayanch sohalaridan biri bo'lib, uning barqaror rivojlanishi aholi farovonligini ta'minlashda va eksport salohiyatini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ayniqsa, go'sht va sut mahsulotlarini ishlab chiqarish qishloq xo'jaligida eng muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu sohaning rivoji oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va mahalliy aholini ish bilan ta'minlashga xizmat qiladi.

Metodologiya. Tadqiqot davomida quyidagi metodlardan foydalanildi:

• Statistik tahlil: O'zbekiston qishloq xo'jaligida go'sht va sut ishlab chiqarish ko'rsatkichlari tahlil qilindi.

• Qo'shimcha qiymat zanjirini o'rganish: Ishlab chiqarish, qayta ishlash va marketing jarayonlarining samaradorligi tahlil qilindi.

• Xalqaro tajriba taqqoslash: Dunyodagi ilg'or mamlakatlarning go'sht va sut mahsulotlarini ishlab chiqarishdagi muvaffaqiyatli tajribalari ko'rib chiqildi.

• Intervyu va so'rovnoma: Fermer va agrotexnologiya mutaxassislari bilan suhbatlar o'tkazildi.

Tahlil va natijalar. Bugungi kunda go'sht va sut mahsulotlarini ishlab chiqarish qishloq xo'jaligining muhim tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ammo ushbu sohada quyidagi muammolar mavjud:

Texnologik jihozlarning eskirganligi: Ko'plab fermer xo'jaliklarida eski uskunalar qo'llanilishi ishlab chiqarish samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Resurslardan foydalanishning yetarli darajada samarali emasligi: Suv, yem-xashak va energiya sarfining yuqori bo'lishi mahsulot tannarxining oshishiga olib keladi.

Logistika va marketingdagi kamchiliklar: Mahsulotlarni ichki va tashqi bozorlarga yetkazishdagi infratuzilma muammolari.

Qishloq xo'jaligida iqtisodiy samaradorlikni oshirish uchun quyidagilar muhim:

• Tannarxni pasaytirish: Resurslardan tejamkorlik bilan foydalanish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali.

• Hosildorlikni oshirish: Hayvonlarning naslchilik sifati, to'g'ri oziqlantirish va sifatli veterinariya xizmatlaridan foydalanish orqali.

• Qo'shimcha qiymat yaratish: Sut va go'sht mahsulotlarini qayta ishlash va ularni bozorga tayyor holda yetkazib berish.

Innovatsion texnologiyalarni joriy qilish

Qishloq xo'jaligida davlat siyosati va qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari muhim ahamiyatga ega. Quyidagilar asosiy yo'nalishlar hisoblanadi:

• Subsidiyalar va grantlar ajratish: Innovatsion texnologiyalarni sotib olish va fermer xo'jaliklarini qo'llab-quvvatlash uchun moliyaviy yordam.

• Imtiyozli kreditlar: Kichik va o'rta fermer xo'jaliklarini rivojlantirish uchun qulay moliyaviy sharoitlar yaratish.

• Bozor infratuzilmasini yaxshilash: Mahsulotlarni saqlash va tashishda zamonaviy logistika tizimlarini rivojlantirish.

Xulosa. Go'sht va sut mahsulotlarini ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligini oshirish nafaqat qishloq xo'jaligi tarmog'ining rivojlanishiga, balki mamlakatning iqtisodiy barqarorligiga ham xizmat qiladi. Bu borada zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, davlat ko'magini kuchaytirish va xalqaro tajribani tatbiq etish muhim ahamiyatga ega.

Tavsiyalar:

1. Texnologik jihozlarni modernizatsiya qilish: Zamonaviy energiya tejovchi texnologiyalarni joriy qilish.
 2. Fermer xo'jaliklarini qo'llab-quvvatlash: Moliyaviy yordam dasturlarini kengaytirish va subsidiyalarni oshirish.
 3. Kadrlarni tayyorlash va qayta o'qitish: Qishloq xo'jaligi sohasida malakali mutaxassislarni tayyorlash.
 4. Ilmiy izlanishlarni qo'llab-quvvatlash: Innovatsiyalarni rivojlantirish uchun ilmiy tadqiqotlarni rag'batlantirish.
 5. Marketing strategiyalarini kuchaytirish: Mahsulotlarni ichki va tashqi bozorlarda targ'ib qilish mexanizmlarini takomillashtirish.
- Ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali qishloq xo'jaligi sektorida barqaror va samarali rivojlanish ta'minlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. FAO (Birlashgan Millatlar Oziq-ovqat va Qishloq xo'jaligi tashkiloti) ma'lumotlari.
2. Akramovna O. N. DEHQON XO 'JALIKLARI VA TOMORQA YER MAYDONLARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQARISH TENDENSIYASINING QIYOSIY KO 'RSATKICHLAR TAHLILI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 9. – №. 2. – С. 85-93.
3. Очилова Н. ДЕХҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА АҲОЛИНИНГ ТОМОРҚА ЕРЛАРИДА МАҲСУЛОТ ЕТИШТИРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ //THE INNOVATION ECONOMY. – 2023. – Т. 1. – №. 02. – С. 53-61.
4. Очилова Н. А. ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИНИНГ ДЕХҚОН ВА ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИДА МАҲСУЛОТ ЕТИШТИРИШГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР ТАҲЛИЛИ //International Congress on Models and methods in modern investigations. – 2022.
5. Rustamovna K. N. State Support Areas for the Cultivation of Medicinal Plants in Agriculture. – 2023.
6. Khidirovich E. R. et al. Issues of Development of the Pharmaceutical Industry on the Basis of Improving the Cultivation of Medicinal Plants. – 2023.

7. Rustamovna K. N. Ways to Improve the State and Efficiency of Growing Medicinal Plants in the Kashkadarya Region //EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY. – 2023. – Т. 3. – №. 6. – С. 78-84.
8. Samiyeva G. T., Yuldashev S. E. Ways to Effectively Organize Employment of the Population in Ensuring Social and Economic Security of the Region. – 2023.
9. Самиева Г. Т. РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ СЛУЖИТ ПОВЫШЕНИЮ БЛАГОСОСТОЯНИЯ НАСЕЛЕНИЯ //Экономика и социум. – 2024. – №. 5-1 (120). – С. 1597-1600.
10. Самиева Г. Т. Анализ Бытового Обслуживания В Республике Узбекистан //Miasto Przyszłości. – 2024. – Т. 51. – С. 167-171.
11. Самиева Г. Т. ПРИНЦИПЫ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ //Экономика и социум. – 2023. – №. 12 (115)-1. – С. 1391-1394.